Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 9621/2025
19.11.2025. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић, Весне Мастиловић, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца Агроиндустријско-комерцијална банка „АИК банка“ а.д. Београд, чији је пуномоћник Немања Алексић, адвокат из ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Ђерић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Ваљеву Гж 1107/24 од 23.01.2025. године, у седници одржаној 19.11.2025. године, донео је

П Р Е С У Д У

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Вишег суда у Ваљеву Гж 1107/24 од 23.01.2025. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Ваљеву Гж 1107/24 од 23.01.2025. године, тако што се одбија као неоснована жалба тужиоца и потврђује пресуда Основног суда у Ваљеву П 1501/24 од 22.10.2024. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 90.712,00 динара у року од 8 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Ваљеву П 1501/24 од 22.10.2024. године, ставом првим изреке, укинуто је решење о платном налогу Основног суда у Ваљеву Пл 58/22 од 14.06.2022. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавеже да тужиоцу исплати износ од 1.187,24 евра на име главног дуга, са законском затезном каматом почев од 01.12.2021. године до коначне исплате, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, 65,55 евра на име обрачунате камате до 30.11.2021. године у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој плати трошкове парничног поступка у износу од 76.500,00 динара.

Пресудом Вишег суда у Ваљеву Гж 1107/24 од 23.01.2025. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда

у Ваљеву П 1501/24 од 22.10.2024. године у ставу првом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке, тако што је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да исплати тужиоцу на име главног дуга износ од 1.187,24 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања са каматом по стопи коју прописује Закон о затезној камати обрачунатом на исти начин као и главни дуг почев од 01.12.2021. године, па до исплате и на име доспеле камате обрачунате до 30.11.2021. године износ од 65,55 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања, као и у ставу трећем изреке у погледу одлуке о трошковима поступка, тако што је тужени обавезан да плати тужиоцу трошкове првостепеног парничног поступка у износу од 223.772,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеним применом члана 404. ЗПП.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ...10/23), Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужиоца ради уједначавања судске праксе, па је на основу члана 404. став 2. тог закона одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, између правног претходника тужиоца и правног претходника туженог, сада пок. ББ, закључен је уговор о готовинском кредиту дана 16.08.2007. године, којим је кориснику кредита одобрен кредит у износу од 200.000,00 динара, што је износило 2.513,38 евра, по куповном курсу банке за девизе, са периодом отплате од 72 месеца, односно шест година, с тим да је прва рата доспевала 16.09.2007. године. Правни претходник туженог преминуо је ...2011. године и решењем Основног суда у Ваљеву О 1885/11 од 25.11.2011. године, тужени је оглашен за јединог наследника. Након смрти корисника кредита нису вршене уплате на име доспелих рата, а тужба је поднета 10.06.2022. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, оценивши као основан приговор застарелости потраживања туженог, применом одредби члана 371. и 361. Закона о облигационим односима, одбио као неоснован тужбени захтев.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду, усвојио тужбени захтев, сматрајући да је првостепени суд погрешно применио материјално право када је приговор застарелости потраживања оценио као основан и да се општи рок застарелости од 10 година у смислу члана 371. ЗОО има рачунати почев од 16.07.2011. године, сходно члану 13. Уговора о кредиту у коме стоји да се уговор једнострано раскида и остатак доспелих ануитета одмах наплаћује уколико корисник не плати једну рату (што се први пут десило дана 16.07.2011. године) у року од 30 дана од дана доспећа исте. Становиште првостепеног суда, по налажењу другостепеног суда је

погрешно, имајући у виду да је уговор закључен на период од шест година, што значи да је рок отплате истекао 16.08.2013. године, те се има сматрати да је почев од тог датума потраживање тужиоца доспело, и рок застарелости од 10 година истекао би 16.08.2023. године, па како је тужба поднета 10.06.2022. године, пре истека наведеног рока, то утужено потраживање по основу предметног уговора о кредиту није застарело.

Врховни суд налази да се основано ревизијом указује да је побијана другостепена одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Чланом 371. Закона о облигационим односима прописан је општи рок застарелости од 10 година и он почиње да тече на основу члана 361. став. 1. ЗОО после првог дана када је поверилац имао право да захтева испуњење обавезе.

У конкретном случају, уговор о готовинском кредиту закључен 16.08.2017. године, између правних претходника парничних странака, у члану 13. предвиђа да банка утврђује престанак уговора о кредиту и тражи наплату преосталог неотплаћеног потраживања, уколико корисник употреби средства кредита супротно намени из члана 1. овог уговора, не плати један ануитет у року од 30 дана од дана доспећа истог; и не испуњава остале обавезе преузете овим уговором. Сходно члану 6. уговора о кредиту, ануитети доспевају на наплату до 16.-ог у месецу. У току поступка није било спорно да након смрти правног претходника туженог дана ...2011. године није било плаћања по наведеном основу.

Пошто је основ потраживања тужиоца према туженом дуг из уговора о готовинском кредиту, као врсти банкарског пословања који је закључен у смислу члана 1065. ЗОО, имајући у виду да Закон о облигационим односима не прописује посебан рок застарелости за потраживање из уговора о кредиту, по оцени Врховног суда, правилно је становиште да се на конкретно потраживање има применити општи рок застарелости од 10 година у смислу члана 371. Закона о облигационим односима, и правилно је првостепени суд закључио да је тај рок протекао. Наиме, сагласно одредби члана 13. уговора о кредиту банка је имала право да тражи наплату преосталог – неотплаћеног потраживања чим корисник кредита не плати један ануитет у року од 30 дана од дана доспећа истог, и како од дана ...2011. године није било плаћања по наведеном основу, а ануитети доспевају на наплату до 16.-ог у месецу, то је банка имала право да захтева испуњење обавезе 30.06.2011. године. Следом наведеног, како је у конкретном случају, почетак рока застарелости наступио дана 30.06.2011. године, тј. првог дана после дана када је банка имала право да захтева испуњење обавезе, а тужба поднета 10.06.2022. године, дакле после истека рока од 10 година, то произлази да је приговор застарелости основан, како је то правилно закључио првостепени суд.

Како је поводом ревизије туженог преиначена побијана другостепена пресуда и одбијена жалба тужиоца, то је другостепена пресуда преиначена и у погледу одлуке о трошковима, тако што је потврђена и одлука о трошковима првостепеног поступка применом члана 165. став 2. ЗПП.

Имајући у виду наведено, Врховни суд је применом члана 416. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу другом изреке.

Тужилац је успео у поступку по ревизији, па му, на основу чланова 153. став 1, 154. став 2. и 163. став 2. ЗПП, припадају и опредељени трошкови ревизијског

поступка. Висина је одмерена на име тражених трошкова и то: за састав ревизије 27.000,00 динара, као и на име судских такси за ревизију 25.485,00 динара и ревизијску одлуку 38.227,00 динара, одмерено према према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката важећој на дан предузимања парничних радњи и Таксеној тарифи из Закона о судским таксама.

На основу члана 165. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

Председник већа – судија
Бранка Дражић,с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић